

Överförmyndarnämnden Mitt
overformyndarnamnden@sundsvall.se
sundsvalls.kommun@sundsvall.se

Inspektion hos Överförmyndarnämnden Mitt i Sundsvall den 26 maj 2016

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen har efter inspektionen funnit att överförmyndarnämnden (nämnden) inte kan undgå kritik för den sena granskningen av föregående års årsräkningar som var klar först i december 2015. Nämnden kan inte heller undgå kritik för den långa tid det tog att förordna en god man till ett ensamkommande barn i Timrå kommun.

Nämnden har utökat personalstyrkan som jobbar målinriktat med att förbättra verksamheten och att komma i fas med granskningen av årsräkningarna och arvoderingen, vilket länsstyrelsen upplever som väldigt positivt. Det förekommer en del administrativa missar när det gäller diarieföringen men i övrigt sköts handläggningen på ett bra sätt och de brister som länsstyrelsen har iakttagit vid aktgranskningen är av mindre allvarlig art. Dessa brister föranleder därför ingen kritik.

Länsstyrelsen har uppmärksammat att beslut om omprövning av förvaltare för 2015 saknas i akterna vilket bör åtgärdas i efterhand enligt länsstyrelsen.

Allmänt om inspektionen

Länsstyrelsen kunde vid besöket konstatera att ingen information om överförmyndarens mottagningstider fanns uppsatt i anslutning till överförmyndarens lokaler i enlighet med 8 § förmyndarskapsförordningen (1995:379). Det fanns heller ingen information om mottagningstider på kommunens anslagstavla. Det som fanns var en lista över telefonnummer till personalen.

Länsstyrelsen granskade vid inspektionen 23 akter som valts ut slumpvis ur nämndens aktförvaring. En förteckning över de akter som granskats finns i bilaga till protokollet.

Länsstyrelsen tittade även igenom protokollen från de nämndsammanträden som hållits under 2015.

Med anledning av att nämnden inte hade möjlighet att delta den aktuella dagen samt att länsstyrelsen hade ett extra tillsynsmöte med nämnden den 11 november 2015 beslöt länsstyrelsen att endast göra en aktgranskning vid det här tillfället. Möte med nämnden kommer att ske i vanlig ordning vid nästa inspektion som planeras i början av nästa år.

Inspektionen utfördes av Rebecka Broberg och Gusten Windelhed, förvaltningshandläggare, länsstyrelsen.

Aktgranskningen

Akterna granskades två år tillbaka i tiden.

Diarieföring

Det förekommer en del administrativa missar när det gäller diarieföringen. I flera fall stämmer datumstämpeln på handlingen inte överens med registreringsdatumet i Wärna. I några fall är handlingarna inte instämplade och det förekommer även icke diarieförda handlingar. I några enstaka fall saknas handlingar i akterna. Några tjänsteanteckningar har inte signerats av den som har upprättat den.

I akterna 9543 (Ånge) och 9352 har det skett en sammanblandning av handlingar och några handlingar har diarieförts i fel ärende.

I akt 10010 (Ånge) finns två identiska arvodesbeslut från den 1 mars 2016 men de är undertecknade av olika handläggare. Handläggarna förklarade vid inspektionen att en av dem var nyanställd vid tillfället och att det rådde osäkerhet kring befogenheten att fatta beslut, därför upprättade en erfaren handläggare ett nytt beslut.

Årsräkningar

I två fall har årsräkningarna granskats först i november. I akt 8029 (Nordanstig) inkom årsräkningen för 2013 den 24 februari 2014 och den granskades den 18 november 2014. I akt 2630 (Sundsvall) inkom årsräkningen för 2014 den 24 februari 2015 men den granskades först den 19 november 2015.

Vissa av årsräkningarna är inte tillfredställande granskade. I något fall har det varken kryssats i utan anmärkning eller med anmärkning på årsräkningarna men i Wärna står det att årsräkningarna är granskade utan anmärkning. I akt 20 (Ånge) är endast rutan "vidtagen korrigerings" ikryssad

men i Wärna står det att årsräkningen är granskad utan anmärkning den 14 april 2016. I en årsräkning har nämnden gjort många korrigeringar och fyllt i att den är granskad utan anmärkning men med korrigering. Årsräkningen borde ha skickats tillbaka till ställföreträdaren för korrigering innan granskning. Alternativt skulle man ha övervägt anmärkning mot redovisningen eftersom den var bristfällig.

Uppföljning

I ett förmynderskapsärende (akt 605, Nordanstig) gavs ett medgivande om uttag för köp av möbler den 29 december 2014. En påminnelse om att skicka in redovisningen skickades ut den 31 juli 2015 med sista svarsdag den 31 augusti 2015. Vid granskningen hade förmyndaren fortfarande inte skickat in något kvitto.

Länsstyrelsen menar att nämnden bör vara konsekvent med att skicka påminnelser och kräva in kvitto inom uppsatt tidsram. Överförmyndaren har förhållandevis långtgående befogenheter gentemot en ställföreträdare för att trygga förvaltningen av en enskilds medel. Inkommer inget kvitto trots påminnelser kan överförmyndaren neka framtida uttag från överförmyndarspärtrat konto enligt 14 kap 21 § p1 Föräldrabalken (1949:381).

I akt 6657 (Sundsvall), ett förvaltarskap, hade huvudmannen skickat in en skrivelse med klagomål mot förvaltaren och önskemål om byte. Handlingen är instämplad den 14 nov 2014. Den 17 april 2015 skickar nämnden handlingen för bemötande till förvaltaren. Den 28 april 2015 inkommer dennes svar. Nämnden väljer att låta förvaltarskapet vara kvar men det finns ingen handling i akten som stödjer att detta återkopplades till huvudmannen. Länsstyrelsen anser att handläggningstiden är för lång mellan att klagomålsskrivelsen inkom till dess att den skickades för bemötande till förvaltaren. Åtgärden bör ske mer skyndsamt då det handlar om att utreda ställföreträdarens ev. olämplighet, inom ett par dagar till en vecka är lämpligt.

Länsstyrelsen är också av den uppfattningen att frågeställaren, d.v.s. i detta fall huvudmannen, bör få någon slags återkoppling på sin skrivelse, exempelvis genom ett brev från nämnden om att inga vidare åtgärder kommer att vidtas och att förvaltaren kvarstår. Det är nämnden som avgör om förvaltaren ska kvarstå efter genomförd utredning, men detta ställningstagande bör på något sätt förmedlas till den som skickat in klagomålen.

Omprövning av förvaltarskap

I förvaltarskapsakterna som granskades saknades omprövningsbeslut för 2015 och det fanns inte någon notering i Wärna om att omprövning hade gjorts. Under inspektionen lämnades information om att det ska ha tagits

upp på ett nämndsammanträde och efter besöket har länsstyrelsen fått besked om att beslutet fattades i september. Enligt överförmyndarchefen har en djupare genomlysning gjorts av samtliga förvaltarens ärenden där samtliga ställföreträdare har avkrävts en utomstående bedömning i form av läkarintyg eller motsvarande. En förteckning över omprövande förvaltare har även skickats in till länsstyrelsen. Eftersom några omprövningsbeslut för 2015 inte ligger i akterna ska detta åtgärdas enligt länsstyrelsen. När nästa omprövningsomgång har gjorts ska det klart framgå både i akten och i Wärna.

Förordnande av gode män för ensamkommande barn

I ett fall tog det längre tid än en månad att förordna en god man för ett ensamkommande barn. (Akt 10088, Timrå) Ansökan inkom enligt Wärna den 23 november 2015 men handlingen är instämplad den 5 november 2015. Beslut om förordnande fattades den 21 december 2015.

I enkätsvaren framkom det att nämnden vid den värsta anstormningen under hösten 2015 anlät ett lokalt företag i Nordanstig för att rekrytera några gode män till ensamkommande barn i Nordanstigs kommun. Vid inspektionen fick länsstyrelsen ytterligare information rörande detta av överförmyndarchefen. Nämnden upprättade ett avtal med företaget *Mingodman* om en summa i arvode som betalades ut per månad och ärende. Nämnden har bestämt att de inte ska fortsätta med detta samarbete när avtalet går ut. De gode männen kommer att förordnas som gode män i vanlig ordning.

Även om ett tecknande av ett dylikt avtal inte behöver vara formellt felaktigt då ett arvode enligt 12 kap 16 § FB kan anses vara bestämt av nämnden när avtalet skrivs under så är det inte ett för nämnden fördelaktigt förfarande då arvoden i ärenden som rör ensamkommande barn i normalfallet betalas av kommunen. Nämnden tvingas då enligt avtalet betala ut samma arvode varje månad oavsett hur mycket arbete som ställföreträdaren lagt ner. Det skulle kunna bli problem att återsöka medlen hos Migrationsverket som skulle kunna ifrågasätta nivåerna vilket kan resultera i att nämnden inte får full täckning för sina utbetalade arvoden. Arvodensnivån i det ärendet som granskades låg avsevärt mycket högre än i ett "vanligt" godmanskap för ensamkommande barn. Länsstyrelsen anser att hanteringen inte var lämplig men eftersom nämnden vidtagit åtgärder och avvecklat samarbetet med företaget finner länsstyrelsen inte anledning att rikta kritik.

Överförmyndarnämndens verksamhet

Nämnden har inför besöket besvarat frågor kring sin verksamhet. Något mötet med nämnden hölls inte utan uppgifterna nedan har hämtats från det inskickade svaren i frågeformuläret.

Bemanning

Personalstyrkan har utökats till tolv personer, varav tre handlägger ärendena med ensamkommande barn. I nuläget upplever de att resurserna är tillräckliga.

Utbildning

Nämnden erbjuds årligen att delta på FSÖ:s konferens och vid länsträffarna som hålls en gång per år. Den nya nämnden har fått viss kompetensutveckling vid varje nämndsmöte under 2015. De anställda ska genomgå SKL:s grundkurs för överförmyndarverksamheten och därefter erbjuds kurser utifrån specialområde. Under 2015 deltog samtliga handläggare på FSÖ:s årliga konferens. Efter rullande schema erbjuds de även att delta på den årliga dagen om nyheter inom överförmyndarens område.

Rutiner

Hanteringen av årsräkningar har stramats upp. Från och med i år görs en snabbgranskning för att se att alla handlingar finns med, att balansen stämmer och att årsräkningen är underskriven. Vid behov begärs kompletteringar in med vändande post.

Verksamhetens omfattning

Öppna godmanskapsärenden: 1001.

Öppna förvaltarekapsärenden: 173.

Öppna förmyndarskapsärenden: 582.

När det gäller rekryteringen av ställföreträdare så upplever nämnden att det är lättare i Sundsvalls kommun och svårare i de mindre kommunerna Ånge och Nordanstig. Det är även svårare att finna ställföreträdare i Timrå kommun. Informationsmaterial finns framtaget. De har regelbundna informationsträffar och annonserar i samband med kommunernas utskick bl.a. Det är ingen ställföreträdare som har entledigats eller polisanmält under 2015. I ett fall avsåg en ställföreträdare sina uppdrag i samband med att nämnden inledde en djupare granskning.

Årsräkningar

Under 2014 kom 79% in i rätt tid. 139 påminnelser skickades ut. Under 2014 skickades ett vitesföreläggande ut med anledning av att en årsräkning inte kommit in i tid. Granskningen av 2014 års årsräkningar var klar i december 2015. När det gäller granskningen av 2015 års årsräkningar har nämnden två mål. Dels att samtliga årsräkningar ska vara granskade till sista oktober och dels ett delmål att samtliga årsräkningar som har kommit in i tid ska vara granskade före 30 juni 2015. Den 2 maj hade de granskat 499 st och höll sin plan.

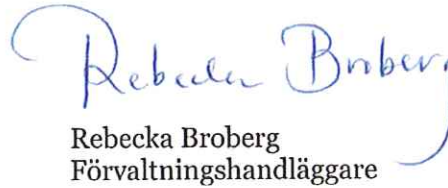
Övrigt

Det finns en s.k. förvaltarenhet med två anställda. Än så länge riktar den sig mot Sundsvalls kommun. Nyttan upplevs som stor med denna eftersom de har möjlighet att ta de absolut svåraste ärendena där lekmännen inte räcker till.

Med detta protokoll avslutas tillsynen från länsstyrelsens sida.

Ylva Aller
Enhetschef

Rebecka Broberg
Förvaltningshandläggare

Protokollet justeras:

Gusten Windelhed
Förvaltningshandläggare

Bilaga

Förteckning över granskade akter

Kopia till

Kommunstyrelsen i Nordanstigs kommun
Kommunfullmäktige i Nordanstigs kommun
Kommunstyrelsen i Sundsvalls kommun
Kommunfullmäktige i Sundsvalls kommun
Kommunstyrelsen i Timrå kommun
Kommunfullmäktige i Timrå kommun
Kommunstyrelsen i Ånge kommun
Kommunfullmäktige i Ånge kommun
Kommunrevisorerna

Granskade akter 2016

GM = Godmanskap
FV = Förvaltarskap
FM = Legala förmynderskap
EKN = Ensamkommande barn

Nordanstig

Akt 293	FM
Akt 304	FV
Akt 499	FV
Akt 605	FM
Akt 8029	GM
Akt 10092	EKB

Ånge

Akt 20	GM
Akt 349	FV
Akt 508	FV
Akt 9543	FM
Akt 10010	EKB

Timrå

Akt 352	FV
Akt 534	GM
Akt 657	FV
Akt 751	FM
Akt 10088	EKB

Sundsvall

Akt 1798	FV
Akt 2630	GM
Akt 3466	FV
Akt 4557	FM
Akt 5471	FM
Akt 6657	FV
Akt 10130	EKB

I Wärna föregås aktnumret i vissa fall med följande siffror: Nordanstig (8), Ånge (9) och Timrå (6). I förteckningen ovan är det aktnumren som framkommer i akterna som har angivits.

